

IGAZSÁGÜGYI MINISZTER

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: <u>IV/1790-3/2022</u>		
Érkezett: <u>2023 FEBR 09.</u>		
Érkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB: <u>kezeslevél</u>
Példány: <u>1</u>	Melléklet: <u>0</u>	Kezelőiroda: <u>du</u>

Iktatószám: XX-AJFO/ID/247//2022. | 3
Hivatkozási szám: IV/1790-3/2022.

Alkotmánybíróság

Budapest
Donáti u. 35-45.
1015

Tárgy: Válasz az Alkotmánybíróság IV/1790/2022. számú alkotmánybírósági ügygel kapcsolatos megkeresésére

Tisztelt [REDACTED]

Köszönettel megkaptam a IV/1790-3/2022. számú, alkotmányjogi panasszal összefüggésben meghozott végzését, melyben Alkotmánybíró Úr a *bűnügyi nyilvántartási rendszerről, az Európai Unió tagállamainak bíróságai által magyar állampolgárokkal szemben hozott ítéletek nyilvántartásáról, valamint a bűnügyi és rendészeti biometrikus adatok nyilvántartásáról szóló 2009. évi XLVII. törvény (a továbbiakban: Bnyt.v.) 75/B-75/C. §-ai* kapcsán több tisztázó kérdést intézett az Igazságügyi Minisztérium felé. A feltett kérdések tekintetében Alkotmánybíró Urat az alábbi álláspontomról tájékoztatom azzal, hogy – figyelemmel arra, hogy a *Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 182/2022. (V. 24.) Korm. rendelet* 67. § (1) bekezdés 3. pontjában a Kormány bűnügyi nyilvántartó szervként a belügyminisztert jelölte ki – azt a belügyminiszter véleményének kikérésével alakítottam ki.

1) A Bnyt.v. 2022. február 1-jén hatályba lépett 75/B. és 75/C. §-ai meghosszabbítják-e a mentesülés idejét, illetve kapcsol-e olyan jogkövetkezményeket a korábbi elítéléshez, amelyek az Alaptörvény B) cikk (3) bekezdésébe ütköznek?

1.1. Mindenekelőtt szükségesnek tartom kiemelni, hogy a mentesítés szabályait a *Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény* (a továbbiakban: Btk.) X. Fejezete tartalmazza, amely fejezetben a Btk. meghatározza mind a mentesítés módjait (vö.: 99. §), mind pedig annak pontos időpontját (vö.: 100-104. §, 126. §).

A mentesítés szabályairól tehát **az anyagi jogi kódex rendelkezik**, míg a Bnyt.v. ehhez kapcsolódóan a nyilvántartandó adatköröket és az adatkezelés időtartamát határozza meg. A Bnyt.v. szerint a bűnügyi személyes adatok **a mentesítés időpontjáig a büntetéseket nyilvántartásában**, míg a mentesülést követően – legfeljebb a Bnyt.v.-ben meghatározott ideig – **a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában** szerepelnek (vö. Bnyt.v. 10. és 15. §-ai). A Bnyt.v. tehát nem csupán a

mentesítés időpontjáig, hanem azt követően is – legsúlyosabb esetben a mentesítés beálltától számított tizenkét évig, illetve életfogytig tartó szabadságvesztés esetén az elítélt személy halálát követő tizenkét évig¹ – lehetővé teszi az érintett bűnügyi személyes adatai kezelését a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában. Megjegyzendő az is, hogy ágazati törvények bizonyos, súlyos bűncselekmények esetében jelenleg is fűznek jogkövetkezményt ahhoz, ha az érintett a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában még szerepel.²

Az indítvánnyal támadott ún. megismerhetővé tétel egy új, 2022. február 1-jével létrejött adattovábbítási forma, amely a gyermekeket közvetlenül sértő nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető személyek egyes, a meglévő nyilvántartásokban kezelt személyes adatainak a bűnügyi nyilvántartás elektronikus felületen keresztül történő igénylését teszi lehetővé az arra jogosultak számára. **A Bnytv. szerkezeti felépítéséből – és a 75/B. és 75/C. §-ából – következően megállapítható, hogy a megismerhetővé tétel elrendelésével a jogalkotó nem egy új nyilvántartást hozott létre, így sem újonnan nyilvántartandó adatokat nem állapított meg, sem új nyilvántartási időket nem keletkeztetett, azaz az így megismerhetővé tehető adatok a mentesülés időpontjára sincsenek kihatással.**

A megismerhetővé tételt *a pedofil bűnelkövetőkkel szembeni szigorúbb fellépésről, valamint a gyermekek védelme érdekében egyes törvények módosításáról szóló 2021. évi LXXIX. törvény* (a továbbiakban: Módtv.) iktatta be a Bnytv.-be. A Módtv. szerint beiktatott rendelkezések alapján 2022. február 1-jétől fogva lehet fordulni a bűnügyi nyilvántartó felé adatigényléssel; amely adatigénylés egyrészt a büntettesek nyilvántartásában, másrészt a hátrányos jogkövetkezmények alatt álló, büntetlen előéletű személyek nyilvántartásában az adott napon még szereplő, a Bnytv. 75/B. § (1) bekezdésében meghatározott adatkörre vonatkozhat.

A Btk. 97. § (1) bekezdéséből következően törvény – a 144/2008. (XI. 26.) AB határozatban foglaltak figyelembe vételével és a Bnytv. által szabott keretek között – széles körben állapíthat meg olyan hátrányos jogkövetkezményeket, amelyek büntetés kiszabásához vagy intézkedés alkalmazásához fűződnek. Ezek a büntetőjogon kívüli hátrányos jogkövetkezmények kapcsolódhatnak a büntetett előülethez, de akár a mentesítést követő időre is kihathatnak. **Ilyen szabályok találhatóak tipikusan a státusztörvényekben, illetve az utóbbi években – a fentiekben már utalt módon – sorra szigorodtak a gyermekekkel kapcsolatos tevékenységet végzők foglalkoztatási feltételei, figyelemmel arra is, hogy az Alaptörvény XV. cikk (5) bekezdése szerint Magyarország külön intézkedésekkel védi a családokat és a gyermekeket, illetve a XVI. cikk (1) bekezdése szerint pedig minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz, ekként a gyermekekre vonatkozó intézményvédelmi kötelezettség igen magas fokú és szigorú védelmi kötelezettségeket ró a jogalkotóra.**

A fenti kriminálpolitikai és intézményvédelmi irányba illeszkedik a megismerhetővé tétel bevezetése is. A mentesülés tehát a fentiekből következően nem zárja ki azt, hogy az

¹ Lásd még Bnytv. 18-20. §-át.

² Ennek tipikus példája a *munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény* 44/A. §-a, amelynek (2) bekezdése számos bűncselekmény esetében előírja, hogy a tizennyolcadik életévét be nem töltött személy nevelését, felügyeletét, gondozását, gyógykezelését végző, illetve tizennyolcadik életévét be nem töltött személy részére szabadidővel, szórakozással, sportolással összefüggő szolgáltatást nyújtó munkáltató – akár a mentesítéstől számított – tíz évig ne létesíthessen munkaviszonyt olyan személlyel, akivel szemben szándékos bűncselekmény miatt végrehajtandó szabadságvesztést szabtak ki. Megjegyzendő, hogy hasonló rendelkezéseket tartalmaznak a közszolgálati ágazati kódexek – a Kttv., Kit., Küt., stb. – is.

elkövetőnek a mentesítési idő lejártát (vagy a bírósági/kegyelmi mentesítést) követően számolnia kelljen azzal, hogy bűnügyi előéletéről bizonyos körben számot kell adnia. A reszocializációt az Alkotmánybíróság a 144/2008. (XI. 26.) AB határozatban egyfajta – az emberi méltóságból levezethető – igényként jelölte meg, amely megköveteli, hogy az arra objektív szempontok alapján érdemesült elkövető számára egy későbbi, büntetéstől mentes életvitel feltételeit a jog megteremtse. **Ez ugyanakkor nem tekinthető alapvető jognak, ezért a reszocializáció feltételeinek meghatározásánál a jogalkotót széleskörű mérlegelési jog illeti meg, különösen akkor, ha azzal szemben a fentiekben már utalt, a gyermekek megfelelő erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz való joga áll.**

1.2. Ugyan a megkeresés az Alaptörvény B) cikk (3) bekezdésére utal, az feltehetően – a visszaható hatályú jogalkotást érintően, az indítványnak megfelelően – az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésére vonatkozik, e tekintetben az alábbiakat tartom szükségesnek kiemelni.

A következőket alkotmánybírósági gyakorlat alapján valamely jogszabály nem csupán akkor minősülhet a visszamenőleges hatályú jogi szabályozás tilalmába ütközőnek, ha a jogszabályt a jogalkotó visszamenőlegesen léptette hatályba, hanem akkor is, ha a hatálybaléptetés nem visszamenőlegesen történt ugyan, de a jogszabály rendelkezéseit a jogszabály hatálybalépése előtt létrejött jogviszonyokra is alkalmazni kell (ún. *azonnali hatály*).

A büntetőjogi visszaható hatályú jogalkotás követelményébe ütközés vizsgálatához irányadónak tekinthetők a jogerős határozattal kiszabott közérdekű munka vagy pénzbüntetés végrehajthatóságának elévüléséről szóló 2/2013. Büntető jogegységi határozat alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezések elutasításáról szóló 16/2014. (V. 22.) AB határozatban foglalt megállapítások. E határozatában az Alkotmánybíróság akként foglalt állást, hogy a jogbiztonságból fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma nem terjed ki a jogszabályok módosíthatóságának időbeli korlátaira, ugyanis „*[ö]nmagában az, hogy az állampolgárok másként cselekedtek volna, ha előre láthatták volna a jogszabály módosítását, nem ad módot a jogbiztonság címén az alkotmányellenesség megállapítására*”. A visszaható hatályú jogalkotás tilalmának ilyen kiterjesztő értelmezése az Alkotmánybíróság szerint „*alkotmányjogilag indokolhatatlan*” volna [elsőként lásd: 55/1994. (XI. 10.) AB határozat, ABH 1994, 305., hasonlóan lásd: 174/B/1999. AB határozat, ABH 2005, 870, 878.].

A visszaható hatályú büntetőjogi jogalkotás tilalmával kapcsolatban kifejtette az Alkotmánybíróság azt is, hogy a *nullum crimen sine lege* és a *nulla poena sine lege* elvéből fakadó visszaható hatályú jogalkotás tilalma a büntetőjogi felelősség és a büntetés jogerős megállapításáig a büntetethez, a büntetéshez és a büntetés kiszabáshoz kapcsolódó szabályokra alkalmazandó mérce {16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [36]}. Ezen elvek „*mind a hazai, mind pedig a nemzetközi jogi felfogás szerint is elsődlegesen a jogerősen megállapított büntetőjogi felelősség és a büntetés tekintetében nyújtanak védelmet a visszaható hatályú jogalkotással és jogalkalmazással szemben*”, amelyek alapján „*[a] büntetések végrehajtásának rendszere, illetve a büntetések kikényszerítése már nem vonható az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésének védelmi körébe*” {16/2014. (V. 22.) AB határozat, Indokolás [45]}.

1.3. Szintén megjegyzendő, hogy amennyiben a visszaható hatályú jogalkotás tilalmát az indítványozó által kifejtettek szerinti – a fentiekben már bemutatottan az Alkotmánybíróság által sem osztott – keretek között kellene értelmezni, úgy az érintett elítélését követően a bűnügyi nyilvántartásban, az érintettre vonatkozóan kezelt bűnügyi személyes adathoz nem

lehetne – az alkotmányosan egyébként alátámasztható módon hozzáférésre jogosan igényt tartó szervek számára – hozzáférést nyújtani semmilyen keretek között, azaz új adatmegismerésre minden alkalommal csak „felmenő” rendszerben kerülhetne sor.³ Ez az értelmezés azon túl, hogy a jogviszonyok megváltoztathatatlanságával járna, nyilvánvalóan ellentétes volna a bűnügyi nyilvántartás alapvető céljával, alkotmányos rendeltetésével is.⁴ Álláspontom szerint tehát a Bnytv. szerinti bűnügyi nyilvántartások céljai között már jelenleg is – a Bnytv. hatálybalépése óta – szerepelnek **a bűnmegelőzés, valamint a mások jogainak és biztonságának védelme** érdekei, amely célokba ezen új – megismerhetővé tételi – rezsim teljes mértékben illeszkedik, ekként tehát visszaható hatály még ilyen értelemben sem merülhet fel. Ezt erősíti az a tény is, hogy a Bnytv. 67. § (1) bekezdése is – főszabályként – lehetővé teszi az adattovábbítást törvényben meghatározottak szerint, ekként a bűnügyi nyilvántartásokból való adattovábbításra már a Bnytv. hatálybalépése óta lehetőség nyílik, feltéve, hogy az adattovábbítás az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése szerinti mércének megfelelően, alkotmányosan alátámasztható okból kerül sor.

1.4. Mindezek alapján a fenti kérdésre az a válasz adható, hogy a Bnytv. 75/B. és 75/C. §-ai nem hosszabbítják meg a mentesülés idejét, illetve nem kapcsolnak olyan jogkövetkezményeket a korábbi elítéléshez, amelyek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésébe ütköznek, figyelemmel arra, hogy a Bnytv. hivatkozott rendelkezései egyáltalán nem érintik a mentesülést, illetve – a fentiekben már ismertetettek szerint – új nyilvántartást sem hoztak létre, kizárólag a fennálló, a bűnügyi nyilvántartásban kezelt bűnügyi személyes adatok megismerésére potenciálisan jogosultak körét egészítik ki, ez azonban az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem tekinthető a visszamenőleges hatályú jogalkotás tilalmába ütközőnek.

2) A Bnytv. 75/B. § (3) bekezdés b) pontja alkalmazásában mit kell igazolnia az érintett adatainak megismerésére jogosult személynek a Bnytv. 75/B. § (1) bekezdése szerinti adattartalom megismeréséhez? Milyen esetekben válhat feltehetően szükségessé az információ megismerése?

2.1. A Bnytv. 75/B. §-a szerinti felület célja a gyermekek védelmének biztosítása, a gyermekek sérelmére vagy kihasználásával elkövetett nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmények megelőzése céljából a gyermekekkel közvetlen kapcsolatba kerülő személyek ellenőrizhetősége.

A felületről a Bnytv. 75/B. § (3) bekezdése szerint csak akkor igényelhető adat, ha az adatigénylő olyan **nagykorú személy**, aki tizennyolcadik életévét be nem töltött személy hozzátartozója illetve e személy nevelését vagy gondozását látja el. A felület tehát a kiskorú személyek adatigénylését nem teszi lehetővé, annak megindítására – a felület funkcionalitását

³ E körben legfrissebb példaként említhető az európai uniós költségvetési források felhasználásának ellenőrzéséről szóló 2022. évi XXVII. törvénnyel létrehozott Integritás Hatóság is, amely a közpénzekkel való felelős és átlátható gazdálkodás érdekében a bűnügyi nyilvántartásból építkezve – bűnügyi személyes adatokkal – vezeti a közbeszerzési eljárásból kizárt gazdasági szereplők nyilvántartását. A Bnytv.-ből való adattovábbítást a Bnytv. V. fejezete igen részletesen rendezi, amelyhez szigorú feltételeket kapcsol, és kifejezetten törvényben meghatározott feltételek szerint teszi lehetővé az adatok átadását más szervek, személyek számára.

⁴ A Bnytv. 9. §-a szerint a büntetettek nyilvántartásában szereplő adatok kezelésének célja a büntetőügyben eljáró bíróság ügydöntő határozatában foglalt büntetés és intézkedés végrehajtásának elősegítése, a büntetett előélet tényének igazolása, a bűnmegelőzési, bűnüldözési, igazságszolgáltatási és nemzetbiztonsági érdekek védelme, az érintett jogai gyakorlásának elősegítése, valamint a mások jogainak és biztonságának védelme.

tekintve is – csak nagykorú személy jogosult.⁵ Mindezekre figyelemmel az adatmegismerésre jogosultak személyi köre mind a Bnytv., mind pedig a Ptk. és az irányadó gyermekvédelmi jogszabályokra figyelemmel egyértelműen beazonosítható, adatmegismerésre tehát csak a felületen keresztül, az adatmegismerésre jogosult, nagykorú személyek által kerülhet sor.

A jogosultságot érintő kérdésre így az a válasz adható, hogy a Bnytv. 75/B. § (3) bekezdése szerint az adatmegismerésre jogosult személy csak akkor kezdeményezhet adatmegismerést, ha megítélése szerint az adatok megismerése az adatkezelési cél szempontjából feltehetően szükséges, és ha az ezen adat más módon történő egyébként aránytalan nehézséggel járna. A feltételek fennállásáról továbbá az adatigénylőnek kifejezetten nyilatkoznia is kell, valamint egyúttal meg kell jelölnie azon személy családi és utónevét is, akire az adatigénylés vonatkozik. Mindezeket túl, többes találat esetében pedig – az adatmegismeréssel érintett személyek számát szűkítendő – külön ki kell választani azt a települést is, amelyen az érintett lakóhellyel rendelkezik (a fővárosi cím esetében a kerületet is).

2.2. A Bnytv. adatmegismerési felülete – ahogyan az a fentiekben kifejtésre került – kizárólag meghatározott esetekben teszi lehetővé a gyermekkel közvetlen kapcsolatba kerülő személyek adatainak megismerhetősége érdekében a felület igénybevitelét, amely feltételek fennállásáról az adatigénylőnek nyilatkoznia is kell.

Ismételten szükséges rámutatni arra is, hogy a felületen keresztül nem bármely személyről, hanem csak azon személyről ismerhető meg adat, aki a védendő gyermekkel valamilyen módon közvetlen kapcsolatba került. A Bnytv. e tekintetben – szükségszerűen – **az érintett gyermek hozzátartozójának, illetve nevelését, gondozását ellátó személynek a megítélésére bizza annak eldöntését, hogy az adat megismerése egyébként a gyermek védelme érdekében, a gyermekkel közvetlen kapcsolatba kerülő személy tekintetében szükséges-e, ugyanakkor e szubjektív feltétel mellett objektív feltételt is alkalmaz azzal, hogy az adatmegismerés csak akkor tekinthető jogszerűnek, ha az adat más módon történő megismerhetősége egyébként aránytalan nehézséggel járna az adatigénylő számára.**

Ez utóbbi feltétel tekintetében – különösen, de nem kizárólagosan – a Bnytv. 71. §-a szerinti hatósági erkölcsi bizonyítvány az érintettől való megszerzése merülhet fel (*amely hitelt érdemlően bizonyítja az érintett büntetlen előéletét*), azaz az olyan élethelyzetekben a felület jogszerűen nem vehető igénybe, ahol e dokumentum az érintettől való igénylése egyébként különösebb nehézség nélkül lehetséges volna (*pl. valamilyen jogviszony létesítésekor*), a jogalkotó ekként tehát kifejezetten az olyan élethelyzetekben minősíti az adatmegismerést jogszerűnek, amelyekben a gyermek védelmében eljáró adatmegismerésre jogosult személy az adat megismerését – objektív mércével mérten – nem, vagy csak aránytalan erőfeszítések árán volna képes megvalósítani.

A feltehetően szükségességet érintő kérdésre tehát az a válasz adható, hogy a szükségesség fennállását az adatigénylőnek kell megalapoznia (és e tekintetben okszerű mérlegelést végeznie), ugyanakkor e szubjektív megítélés kiegészül azon objektív

⁵ A hozzátartozó fogalmát a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 8:1. § 2. pontja határozza meg, amely szerint ilyen személy a közeli hozzátartozó (amely a Ptk. 8:1. § 1. pontja szerint a házastárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér), illetve az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa. A gyermek nevelését, gondozását ellátó személyek tekintetében a gyermekvédelmi jogszabályok, illetve a Ptk. alapján tipikusan a gyermeket örökbefogadni kívánó gondozó, illetve a gyermeket már örökbefogadott nevelőszülő merülhet fel.

elemmel is, amely alapján az adatigénylés ekkor is csak akkor jogszerű, ha az adat más módon történő megismerhetősége egyébként aránytalan nehézséggel járna az adatigénylő számára.

3) Milyen megfelelő technikai és szervezési intézkedések alkalmazásával biztosítja a bűnügyi nyilvántartó szerv az adatok biztonságát? Mi minősül annak a lehetséges mértéknek, amit a Bnytv. 75/C. § (3) bekezdése megkövetel?

3.1. Mindenekelőtt kiemelendő, hogy a Bnytv. 75/B. § (1) bekezdése szerint a bűnügyi nyilvántartó szerv az e célra kialakított elektronikus felület útján teszi megismerhetővé a Bnytv. által meghatározott körben bűncselekményért jogerősen elítélt elkövetők személyes adatait.

A Bnytv. meghatározza azt is, hogy e felület kizárólag az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvény szerinti, a Kormány által kötelezően biztosított **elektronikus azonosítási szolgáltatással történő azonosítással** vehető igénybe.⁶ **Az előbbiekre figyelemmel kiemelendő tehát, hogy a felület használata olyan elektronikus azonosításhoz kötött, amely minden kétséget kizáróan és egyértelműen beazonosíthatóvá teszi a felületre belépő és azon adatigénylést intéző személyt.** Adatigénylésre anonim módon ekként nem kerülhet sor, a felületen való adatmegismerés nem tekinthető – az egyébként számos országban létező – nyilvános és bárki számára korlátozás nélkül elérhető felületnek.

Álláspontom szerint tehát a személyes adatok védelmére e tekintetben alkalmazandó, az *a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről* szóló, 2016. április 27-i (EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelet (a továbbiakban: általános adatvédelmi rendelet) 5. cikk (2) bekezdésében rögzített elszámoltathatósági alapelvvel összhangban a jogalkotó csak olyan személyek számára biztosítja a felület igénybevételét, akiknek az egyértelmű azonosítása megfelelően biztosított.

3.2. Ehelyütt szükséges továbbá kiemelni azt is, hogy a felület olyan módon került kialakításra, amelyen az adatmegismerést kezdeményező érintettek a Bnytv. 75/B. § (3) bekezdése szerinti szükségességi feltétel kapcsán kifejezetten választania kell egy olyan – jellemző, tipikus – élethelyzetet, amely az adatmegismerés a Bnytv. szerint elvárt szükségességét indokolja. Álláspontom szerint a Bnytv.-ben rögzített feltételrendszer (azonosítás), illetve a jogalkalmazás során alkalmazott további eszközök (nyilatkozattétel) már önmagában kellő garanciát jelenthetnek arra, hogy a jogellenes adatkezelés kockázatát jelentős mértékben mérsékeljék.

A Bnytv. ezen túlmenően nem csupán az adat megismerhetőségére vonatkozóan állít fel korlátokat, hanem a megismert adat terjedelmét és terjeszthetőségét is korlátozza. A Bnytv. 75/B. § (1) bekezdése egyrészt meghatározza, hogy az érintettre vonatkozó mely adatok lehetnek megismerhetőek *(családi és utónév, születési év, az érintettől szemből készített arcképmás, településszintű cím, illetve az elkövetett cselekményekkel összefüggő*

⁶ Az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 35. § (1) bekezdése alapján ilyen azonosításnak a tároló elemet tartalmazó személyazonosító igazolvány útján biztosított elektronikus azonosítási szolgáltatás, az ún. ügyfélkapu hozzáférés (amely előzetes, okmányirodai vagy kormányhivatali személyes regisztrációt feltételez), a részleges telefonos (hangalapú) azonosítás, valamint a videotechnológiával történő azonosítás tekinthető.

adatok), másrészt a Bnyt. 75/C. § (2) bekezdése szerint a felületen megismert adatokat az érintett adatainak megismerésére jogosult személy köteles bizalmasan kezelni, azok kizárólag a 75/B. § (1) bekezdésében meghatározott adatkezelési célból (a gyermek védelmében szükséges intézkedések megtétele érdekében) használhatóak fel, és tehetőek harmadik személy számára megismerhetővé. A felületen keresztül megismert adatokról másolat – így különösen képernyőfotó, kivonat vagy más összefoglaló – jogszerűen nem készíthető, továbbá azokat tilos nyilvánosságra hozni, sokszorosítani, nyilvántartásba rendezni vagy adatbázisba foglalni.

Kiemelendő az is, hogy **adatigénylés esetén a rendszer úgynevezett „szigorú keresési feltételekkel” működik**, vagyis **karakterpontos névismeret szükséges ahhoz, hogy valóban arra a személyre érkezzon az esetleges találat, akit az adatigénylés érint**. A felület tehát azt feltételezi, hogy az adatigénylő valóban ismeri azt az érintettet és így ismeri annak pontos nevét, a nevének pontos írásmódját is (hiszen a felügyeletére bízott kiskorú közvetlen közelében lévő személyről van szó), **így az esetlegesen tévesen, hibásan leírt név (ideértve a sajátos írásmódot is) esetében a felület találatot nem eredményez** (a helyes írásmódra, névre vonatkozóan javaslatot a rendszer nem ad, javításra legfeljebb új lekérdezéssel nyílnak lehetőségek).

3.3. A Bnyt. 75/C. § (3) bekezdése előírja továbbá azt is, hogy a bünyügyi nyilvántartó szerv megfelelő technikai és szervezési intézkedések alkalmazásával – a *lehetséges mértékben* – köteles a felületet akként működtetni, hogy a megismert adatokról szöveges másolat ne legyen készíthető (az adatokat nem szövegformában, hanem képi formában jeleníti meg), illetve hatékony adatvédelmi technológiákat (pl. vízjelzés és más hatékony adatrejtés) alkalmaz a jogellenes adatkezelés megakadályozása érdekében.

Mindezek kapcsán mindenekelőtt kiemelendő, hogy az általános adatvédelmi rendelet 24. cikk (1) bekezdése szerint az adatkezelő az adatkezelés jellege, hatóköre, körülményei és céljai, valamint a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú kockázat figyelembevételével megfelelő technikai és szervezési intézkedéseket hajt végre annak biztosítása és bizonyítása céljából, hogy a személyes adatok kezelése az általános adatvédelmi rendelettel összhangban történjen, illetve ezeket az intézkedéseket az adatkezelő felülvizsgálja és szükség esetén naprakésszé teszi. E kötelezettségek az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá tartozó adatkezelőket külön rendelkezések nélkül is kötik.

A Bnyt. 75/C. § (3) bekezdése tehát – az általános adatvédelmi rendeletnek az adatbiztonságot érintő, 24. cikkével megegyező módon – *általánosan*, a természetes személyek jogaira és szabadságaira jelentett, változó valószínűségű és súlyosságú kockázatok figyelembevételét jeleníti és ismétli meg az ágazati jog szintjén, ekként tehát a bünyügyi nyilvántartó szervnek általánosan garantálnia kell azt, hogy az – aktuálisan rendelkezésre álló – adatbiztonsági intézkedések egyébként megfelelőek legyenek az adott és elérhető technológiai keretek között.

Hangsúlyozandó, hogy az e követelmények érvényesülését – az Alaptörvény VI. cikk (4) bekezdése szerinti, sarkalatos törvényben létrehozott, független hatóságként – az *információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról* szóló 2011. évi CXII. törvény V. Fejezetében az általános adatvédelmi rendelet szerinti adatvédelmi felügyeleti hatóságként kijelölt Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság – hivatalból és kérelem

alapján egyaránt – ellenőrizheti, így a fentiekkel szemben az érintetteknek közvetlen jogorvoslat is a rendelkezésükre áll.

3.4. A bűnügyi nyilvántartó szerv – a gyakorlatban – a felületen megjelenítésre kerülő arcképmáson – a Bnyt.v.-nek megfelelően – vízjelezést alkalmaz, azon pedig az alábbi információkat jeleníti meg:

- az arcképmás tetején olvasható, hogy „**adatigénylésre találatként kapott kép**”, amely információ egyértelművé teszi, hogy az adott arcképmás honnan származik, vagyis, hogy az adatigénylésre kapott válasz része;
- az arcképmás közepén olvasható az **adatigénylő neve** („*lekérdező: XY*”), amely tény visszatartó erővel bírhat az adat jogszerűtlen felhasználásától;
- az **adatigénylés dátuma és időpontja** („*A lekérdezés dátuma: év, hó, nap, óra, perc, másodperc*”), amellyel az ezen adat létrehozásának időpontja is nyomon követhető.

A felületen az adatok a karakterek kijelölésével nem másolhatóak ki (azok nem szövegszerű, hanem képfarmátumú eredményei a keresésnek), ekként a felület a Bnyt.v. ezen előírásának is megfelel.

3.5. Az adatmegismerést biztosító felület kapcsán fennálló garanciák tekintetében utalni szükséges arra is, hogy a Bnyt.v. 90. § (1) bekezdése szerinti adattovábbítási nyilvántartás szabályainak alkalmazásával a felületen adatmegismerést kezdeményező és – ahogyan a fentiekben az már bemutatásra került – azonosítható jogosult számára végzett adattovábbítást folyamatosan naplózza.

A Bnyt.v. 90. § (2) bekezdése szerint ebben az esetben az adattovábbítási nyilvántartásban az adatmegismeréssel érintett személy személyazonosító adatait, az adattovábbítás időpontját, az adatmegismerést kezdeményező személy személyazonosító adatait, valamint a továbbított adatokat kell rögzíteni. A Bnyt.v. 90. § (3) bekezdése szerint az adattovábbítási nyilvántartásban rögzített adatokat **húsz évig meg kell őrizni**, azaz esetleges jogellenes adatmegismerés körülményei igen hosszú ideig feltárhatóak lehetnek e nyilvántartás útján. Az adattovábbítási nyilvántartás megismerésére büntetőeljárás, illetve más hatósági (például adatvédelmi hatósági vagy vizsgálati eljárás) keretében egyaránt sor kerülhet.

3.6. Végezetül utalni szükséges arra, hogy az esetlegesen jogellenesen kezdeményezett adatmegismerés, illetve az esetlegesen jogellenesen adatfelhasználás (közzététel, terjesztés, stb.) mind az általános adatvédelmi rendelet szerint lefolytatott hatósági eljárásban, mind pedig – az „*ultima ratio*” jelleggel érvényesülő – büntetőjogi szabályrendszer útján, a személyes adattal visszaélés büntetőjogi tényállása útján szankcionálható.⁷ E tényre a felület – külön lapon – kifejezetten fel is hívja az igénylők figyelmét, amelynek tudomásulvétele nélkül az adatigénylés nem kezdeményezhető.

A magyar jogrendszerben a bűnügyi személyes adatok – az általános adatvédelmi rendelet 9. cikke szerinti adatokkal egyező elbánást igénylő – különleges adatnak minősülnek,⁸ amely

⁷ A Btk. 219. § (1) bekezdése szerint a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusában meghatározott rendelkezések megszegésével haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel, vagy az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja, vétség miatt egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. A Btk. 219. § (3) bekezdése szerint a büntetés két évig terjedő szabadságvesztés, ha a személyes adattal visszaélést különleges adatra vagy **bűnügyi személyes adatra** követik el.

⁸ Az Infotv. 5. § (7) bekezdése szerint bűnügyi személyes adatok kezelése esetén – ha törvény, nemzetközi szerződés vagy az Európai Unió kötelező jogi aktusa ettől eltérően nem rendelkezik – a különleges adatok

körülmény az általános adatvédelmi rendelet 83. cikk (5) bekezdése szerint kiszabható közigazgatási bírság tekintetében is kötelezően figyelembe vevendő.

A fentiek szerint, amennyiben valamely személy azt vélelmezi, hogy egy vagy több adatigényletnek alanya lehetett, és erről információt kér, úgy – az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdése szerinti információs önrendelkezési jogával élve – kérelemmel keresheti meg a Belügyminisztériumot, amely a napló adatok alapján a lekérdezés tényéről, alkalmairól a felvilágosítást megadja. Ehhez hasonlóan a napló arra is alkalmas lehet, hogy bűnügyi személyes adat jogellenes felhasználásával összefüggésben „tisztázza”, hogy az adott személy kezdeményezett-e adatigénylet a felületen, így alkalmassá válhat arra is, hogy kiderüljön, hogy az adott bűnügyi személyes adat nyilvánosságra hozatala a felületen fellelhető adatok alapján történt-e vagy sem, illetve hogy ki kezdeményezte az adott lekérdezést.

3.6. Ugyan a Bnyt. nem szab korlátot a lekérdezések számát illetően – így a rendszer azt nem is korlátozza –, de a Kormány álláspontja szerint az már visszaélést feltételezne, ha valamely személytől kirívóan nagy számú adatigénylet érkezne. A bűnügyi nyilvántartó szerv az ilyen visszaélésszerű adatigénylesek ellenőrzése érdekében minden nap megvizsgálja az előző napi adatigényleteket, illetve amennyiben ilyen jellegű tevékenységet észlel, megkezdheti az ilyen adatigény kivizsgálását (a nagyszámú adatigénylet hány helyről érkezett, hány személyt érintett stb.), illetve megteszi a szükséges lépéseket. Megjegyzendő, hogy a bűnügyi nyilvántartó szerv – a jelen beadvány megküldésének időpontjáig – ilyen kirívó jellegű adatigénnyel nem szembesült.

Kiemelendő, hogy a bűnügyi nyilvántartó szerv további technikai intézkedéseket is tervez a tömeges lekérdezésekkel szemben, így a jövőben várhatóan (ún. captcha-k alkalmazásával) a rendszer annak megakadályozására is képessé válik, hogy ilyen tömeges adatigénylet más módszerrel (ún. scriptek útján) indítsanak. Ezen túlmenően, ún. **többes találat esetén az arcképmás alapján felismert személy további adatai lehetnek megismerhetőek, ezért ha a többes találat esetén valamely arcképmást az adatigénylő kiválasztja, a rendszer ezt követően kilépteti a felületről, azaz nem tud egyből visszatérni és a többi arcképmást is kiválasztani** (ehhez újra kell kezdenie a folyamatot, vagyis új adatigénylet kell indítania).

3.7. Végezetül jelzem, hogy az adatigénylet folyamatát bemutató – valós személyes adatot nem tartalmazó – teszt-adatigénylet a jelen beadvány mellékleteként csatoltam, amelyen nyomon követhető a fentiekben bemutatott követelmények gyakorlati érvényesülése is.

4. Összegzésként meg kívánom jegyezni, hogy álláspontom szerint tehát a Bnyt. 75/B. és 75/C. §-ai alkotmányosan igazolható módon, a szükségesség-arányosság mércéjének megfelelően korlátozza az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésében rögzített információs önrendelkezési jogot, illetve azokhoz – a fentiekben ismertetettek szerint – megfelelő garanciákat is kapcsol a jogellenes adatkezelés megakadályozása érdekében azért, hogy mind a hozzáférés, mind pedig a megismerhető adatok köre, mind pedig azok felhasználása nagymértékben korlátozott, azokhoz továbbá naplózási kötelezettség, illetve az érintett azonosíthatósága is kapcsolódik. Megjegyzendő továbbá az is, hogy a fentiekben bemutatottak szerint a Bnyt. 75/B. §-a szerinti felület tekintetében visszaható hatályú jogalkotás nem mutatható ki, az e felület kizárólag a bűnügyi nyilvántartásban az érintettre nézve – a jogerős ítélet folytán már – kezelt adatok megismerhetővé tételét teszi lehetővé

kezelésének feltételeire vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. Figyelemmel arra, hogy az Infotv. e rendelkezését az általános adatvédelmi rendelet hatálya alá eső adatkezelésekre is alkalmazni kell, a bűnügyi személyes adatok tekintetében az általános adatvédelmi rendelet adta szigorúbb mérce szerint kell eljárni.

olyan meghatározott személyi kör számára, amelynek az adatok megismeréséhez – az Alaptörvényből is levezethető módon – megalapozott érdeke tűzödik.

Mindezekre figyelemmel – illetve tekintettel arra is, hogy az indítvány nem is hivatkozik az Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdésére, kizárólag a VI. cikk (1) bekezdése, valamint a B) cikk (1) bekezdése alapján támadja a Bnytv. rendelkezéseit – **álláspontom szerint az indítvány elutasításának volna helye.**

Kérem tájékoztatásom szíves elfogadását.

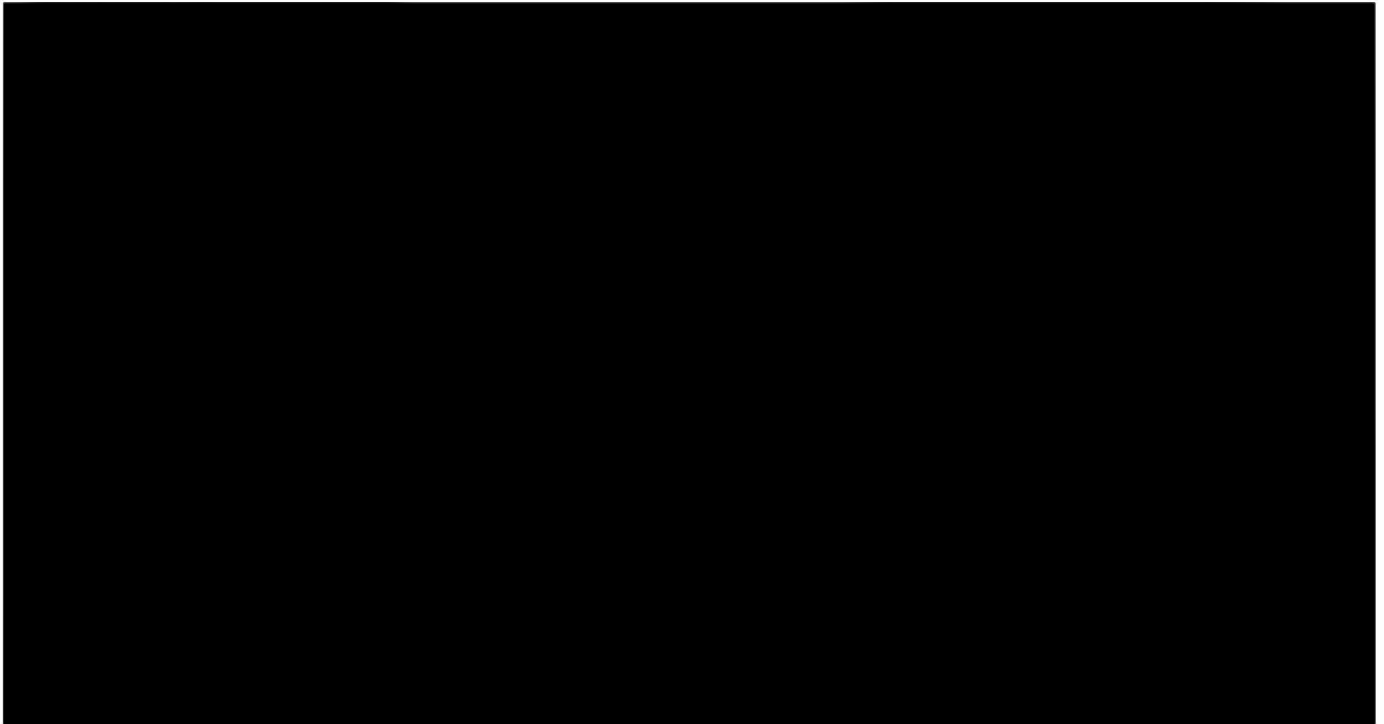
Budapest, 2022. december „ ”

Tisztelettel:

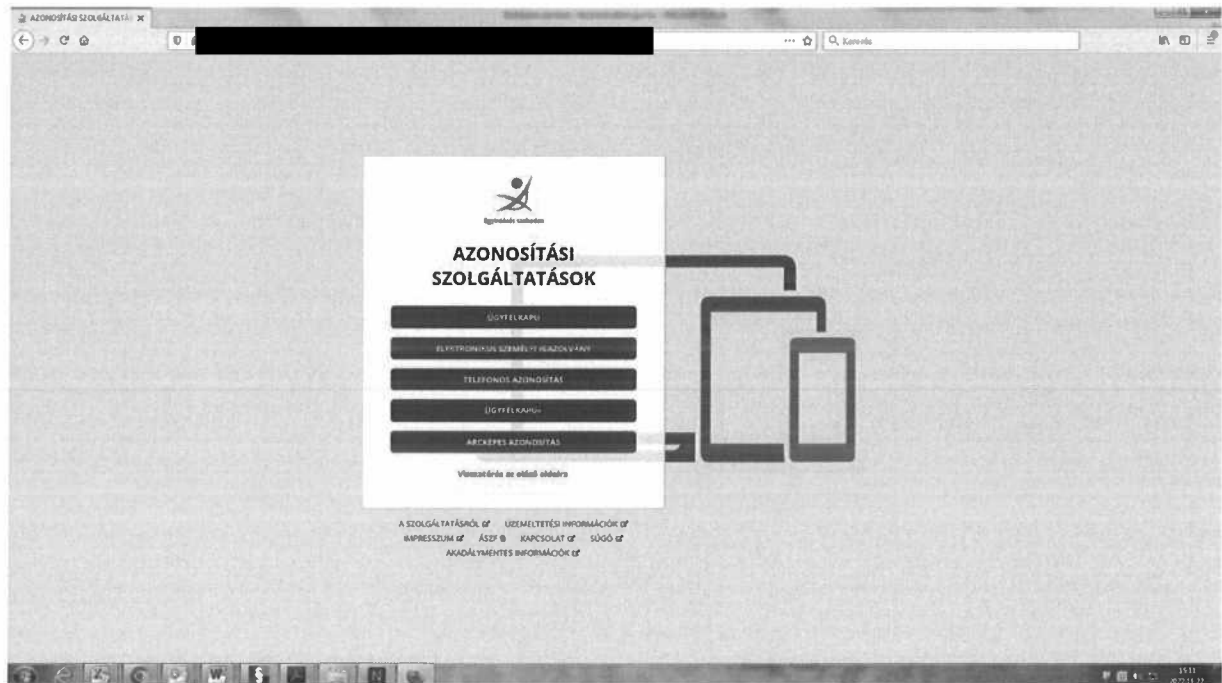
dr. Vargá Judit

1. Az adatigénylés indítása:

2. Az adatigényléshez szükséges személyazonosítási mód kiválasztása:

3. A jogkövetkezményekre figyelmeztető üzenet, illetve a jogosultsági nyilatkozat jóváhagyása:

UKKIDA
Kijelentkezés
Kilépés 09:58 múlva

CSALÁD
SZÜLETÉS
HÁZASSÁG ÉS EGYÉB PARTNERKAPCSOLATOK
ELHALÁLOZÁS
GYÁMSÁG ÉS GONDNOKSÁG
OROKBEFOGADÁS
GYERMEKVÉDELEM
NÉVISELÉS
ANYAKÖNYVI KIVONAT
OKTATÁS, KUTATÁS
EGÉSZSÉGÜGY
PÉNZÜGY
JUTTATÁS, SEGÉLY
NYUGDÍJ

KERESÉS A TARTALOMBAN

KAPCSOLAT HU EN

A gyermekeket sértő nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető személyekre vonatkozó adatok megismerhetővé tétele

A felületen természetes személyekre vonatkozó bűnügyi személyes adatok szerepelnek, amelyek – törvényben meghatározott célból történő – megismerésére csak az a nagykorú személy jogosult, aki 18. életévét be nem töltött személy hozzátartozója, illetve annak nevelését, felügyeletét vagy gondozását látja el (a továbbiakban: megismerésre jogosult).

A megismerésre jogosultnak nyilatkoznia kell arról, hogy az általa megismerni kívánt bűnügyi személyes adat más módon (így különösen hatósági erkölcsi bizonyítvány) történő megismerése számára nem lehetséges vagy aránytalan nehézséggel járna, továbbá arról, hogy az adat megismerése – a gyermek védelmének biztosítása, a gyermek sérelmére vagy kihasználásával elkövetett nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmény megelőzése céljából – megítése szerint fellelhetően szükséges.

A felületen keresztül megismert adatokat a megismerésre jogosult személy köteles bizalmasan kezelni, azok kizárólag a gyermek védelmének biztosítása, a gyermek sérelmére vagy kihasználásával elkövetett nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmény megelőzése céljából használhatóak fel, és tehetőek harmadik személy számára megismerhetővé.

A felületen keresztül megismert adatokról másolat – így különösen képernyőfotó, kivonat vagy más összefoglaló – nem készíthető, továbbá azokat tilos nyilvánosságra hozni, sokszorosítani, nyilvántartásba rendezni vagy adatbázisba foglalni.

Felhívjuk továbbá a figyelmét arra is, hogy az adat jogellenes megismerését, felhasználását a törvény bünteti! (különleges személyes adattal visszaférés bűncselekményének elkövetője – a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 219. §-a szerint – akár két évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.)

A fentiek alapján a felület használatára

NEM VAGYOK JOGOSULT JOGOSULT VAGYOK

Tájékoztató
Nyilatkozat
Adatok
Adatlapp

15:17
2022.11.22

4. Az ún. „tipikus élethelyzet” kiválasztása:

UKKIDA
Kijelentkezés
Kilépés 09:56 múlva

CSALÁD
OKTATÁS, KUTATÁS
EGÉSZSÉGÜGY
PÉNZÜGY
JUTTATÁS, SEGÉLY
NYUGDÍJ
ÉLET MAGYARORSZÁGON
UTAZÁS KÜLFÖLDRE
VÁLLALKOZÁS
TULAJDON
OKMÁNYOK
KÖZIGAZGATÁS, JOG
MEZŐGAZDASÁG, KÖRNYEZETVÉDELEM
VÁLASZTÁS
KÖZÜZEMI SZOLGÁLTATÓK
ÖNKORMÁNYZAT

KERESÉS A TARTALOMBAN

KAPCSOLAT HU EN

A gyermekeket sértő nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekményt elkövető személyekre vonatkozó adatok megismerhetővé tétele

A *-gal jelölt nyilatkozat kitöltése kötelező.

Nyilatkozat *

A 18. életévét be nem töltött személy (a továbbiakban: védendő személy) hozzátartozójaként, illetve a nevelését, felügyeletét vagy gondozását ellátó személyként azt feltételezem, hogy a felületen megismerhető bűnügyi személyes adat

a védendő személlyel közvetlen kapcsolatban álló személy ellenőrzése érdekében,

a közeljövőben a védendő személlyel várhatóan rendszeres vagy tartós kapcsolatba kerülő személy ellenőrzése érdekében,

a védendő személlyel ideiglenesen – meghatározott időtartamban – kapcsolatba kerülő személy ellenőrzése érdekében,

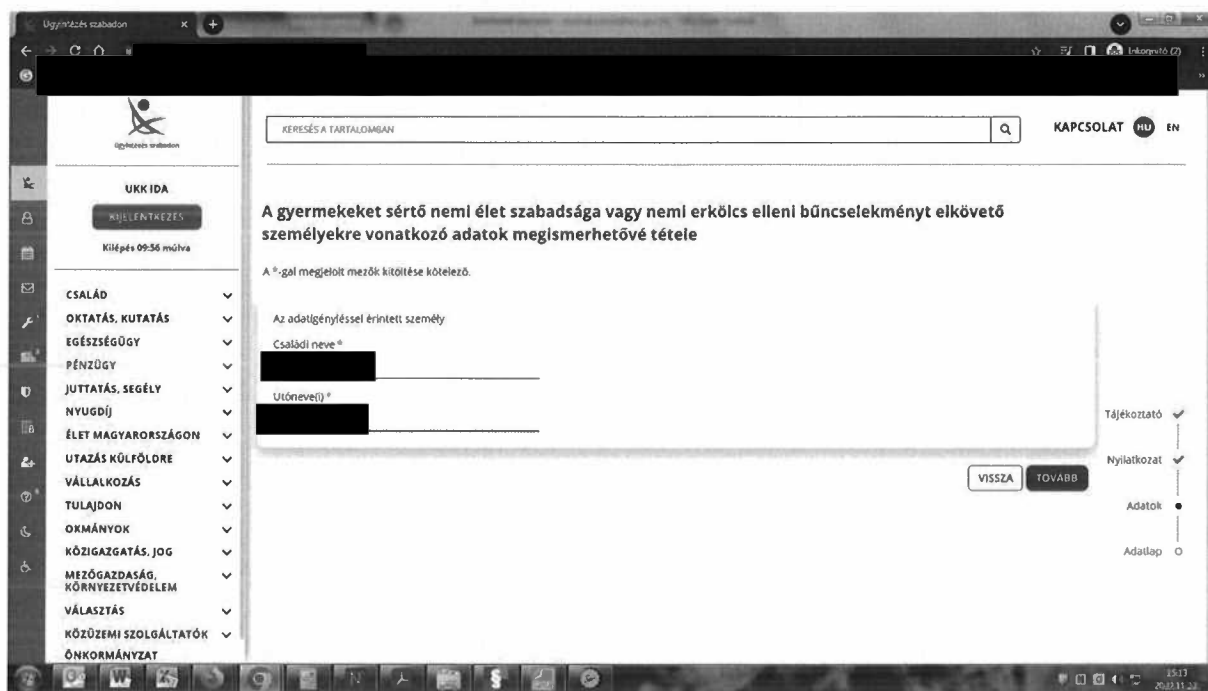
egyéb, a fentiekben nem részletezett, a védendő személy védelmének biztosítása, illetve – az e személyt fenyegető – a sérelmére vagy kihasználásával elkövetett valamely nemi élet szabadsága vagy nemi erkölcs elleni bűncselekmény megelőzése érdekében szükséges.

Tájékoztató
Nyilatkozat
Adatok
Adatlapp

VISSZA TOVÁBB

15:14
2022.11.22

5. Az adatigényléssel érintett személy nevének megadása:

6. A találat megjelenítése (vízzel, szöveges másolatra alkalmatlan módon):

